

МУЗИКА В ПАСТЕЛНИ ТОНОВЕ

Не са ли много два камерни състава в програмата на фестивала? Парижаните на опитния диригент Пол Куви ни доставиха в изобилни и малко познати пиеси, и силна естетична наслада. Ще могат ли рижките им колеги да продължат високото им ниво, или ще го снижат с извинителния мотив, че не са специализиран камерен оркестър? Тъй като формацията е от оперни оркестранти, съществува едва от 1984 година и няма международните успехи на френските гости... Но един поглед върху програмите на двата състава установява стилови разлики, достатъчни да подсилват интригата. Оркестърът на Куви, освен върху безотказния чар на бароквата музика, заложи и на превъзходния тромпетист Ги Туврон. Оркестърът, дирижиран от Леонс Амолинш, се „разпиля“ в разнороден репертоар — в двете му програми преобладаваха миниатюри, в обкръжение на „ковчуги-гроси“ и „серенади“. Калейдоскопична, но както се уверихме и от двата концерта, добре премислена програма. Защото принципът „разнообразие“ не доведе до разнороден коктейл, а очерта облика на интересен и личностен оркестър. Основното ядро от 16 оркестранти е почти изцяло дамско и това обяснява специфичния пастелен звук, изящна нюансировка, поетична одухотвореност, прилагани при всяка пиеса. Но нека уточня, самите пиеси бяха съобразени с акварелния маниер на оркестъра и деликатната му чувствителност. Там, където бароквите мащаби се сблъскаха с пастелната звучност, проличаваше и недостигът на звукова маса, експресия и полифонично достояние, като например при „Зима“ из „Годишните времена“ от Вивалди (коректно, но лишено от характер изпълнение на цигуларката Светлана Ритина). По-близо до натура на оркестъра се оказа барокът на Корели с просветлената си полифоничност, докато в Серенада за струнен оркестър от Елгар романтиката получи и лек меланхоличен оттенък.

Популярната „Симпъл симфони“ от Бритън бе проверен тест за технически стиловия коефициент на оркестъра. Към добрата оценка прибавям и резерви към симфоничния облик на интерпретацията — в доста стеснена динамична и темброва амплитуда, без контрастно открояване на оригиналната авторска инвенция. Но както вече споменах, рижани защитиха художествения потен-

циал на миниатюрата. С „Панис Ангеликус“ от Ц. Франк, „Песен“ от Туррина, „Настроение“ от Барисонс, „Вокализ“ от Рахманинов, „Бахана № 5“ от Вила-Лобос, „Аве Мария“ от Качини (изброявам все неизвестни за русенската публика пиеси) репертоарният обхват на двата концерта се раздължи в полюсни посоки: от предкласиците Корели, Вивалди, Хендел, Бах, класиците Глук, Моцарт, до романтиците Ц. Франк, Елгар, Рахманинов и по-съвременните Сук и Бритън... Дори само затова си струваше да чуем рижките гости. А те се оказаха и опитни аккомпаньори (рефлексии от оперните им навици) на флейтиста Имант Снейбис (убедителни интерпретации на концертите за флейта и камерен оркестър от Вивалди и Глук) и особено на великолепия сопран Инесе Галанте.

Както Ги Туврон при френските камерници, така и Галанте при рижани се превърна в централна фигура на програмите. Тя притежава висококачествен тембър, великолепна техника, особено в „медза вече“, и безупречен вкус. Всяка една от толкова различните песни бе изпълнена с пределна прецизност и артистично вдъхновение, и същевременно с академична строгост. Дълго ще помним Ария от Хендел, Алелуя от Моцарт, Песен от Туррина, двете Аве Мария, от Бах—Гуно и Качини... Трябва да подчертая, че Галанте е типичен камерен певец, макар да е член на рижкия оперен театър. Такъв изискан инструментален стил трудно се съчетава с театралните изисквания на оперния жанр. Но в нито една песен не усетихме емоционална приповдигнатост и разпята фраза, които в операта са не само характерни, но често и задължителни.

Диригентът Леонс Амолинш, главен диригент и на рижкия оперен театър, не държи на ефектно присъствие — напротив, „скрит“ зад оркестъра му позволява да музицира свободно. И все пак, в много случаи, особено при по-изявено романтичните пиеси, диктуваше поетичната атмосфера.

Не мога да отмина един акустичен парадокс — полупразната зала на втория концерт отекваше с по-голяма сила и звучност от първата вечер. Не защото публиката бе по-елитна — просто музиката на рижките гости досягаше по-дълбоко сърдечните резонатори...

Никола БОЗДУГАНОВ